

Beskrivning av arbetsmodell för delmål 19/a5 (medicinsk vetenskap) inom

ST-läkarutbildningen i Region Gävleborg

Bakgrund

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkares specialiseringstjänstgöring (SOSFS 2008:17 alt. SOSFS 2015:8) rör ett av delmålen kompetens i medicinsk vetenskap (delmål 19 alt. a5). Vad gäller medicinsk vetenskap sägs i SOSFS 2008:17 att: ”Den specialistkompetenta läkaren ska ha förmåga till ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt, kunskap om forskningsmetodik, inklusive epidemiologiska grundbegrepp, samt om metoder för evidensbaserad medicin och granskning av vetenskaplig information”.

I SOSFS 2015:8 uttrycks det istället som att ”Den specialistkompetenta läkaren ska uppvisa fördjupade kunskaper om medicinskt vetenskapliga metoder och etiska principer, kunna kritiskt granska och värdera medicinsk vetenskaplig information, uppvisa ett medicinskt vetenskapligt förhållningssätt till rutiner och arbetssätt i det dagliga arbetet”.

För att öka intresset för kliniska forskningsfrågor samt stödja och underlätta för ST-läkare, studierektorer, handledare och verksamheten i stort, skapades en arbetsmodell för hur delmål 19/a5 på ett effektivt sätt kan genomföras inom Landstinget Gävleborg i samband med att SOSFS 2008:17 började gälla. Bakom framtagandet av denna modell stod studierektorsorganisationen för läkare i nära samarbete med Centrum för Forskning och Utveckling, Uppsala universitet/Landstinget Gävleborg (CFUG). I samband med att SOSFS 2015:8 kommit och med anledning av att Landstinget Gävleborg blivit Region Gävleborg uppdateras texten kring denna modell.

Siffrorna nedan överensstämmer med siffrorna i bilden på delmål 19/a5.

Översiktlig beskrivning av modellen

1. ST-läkaren ska inom delmål 19/a5 genomföra ett projektarbete vilket ska redovisas som ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer. Det är viktigt att på ett tidigt stadium diskutera en möjlig projekttid med sin kliniska handledare, studierektor, verksamhetschef samt med en vetenskaplig handledare. Därmed kan projekttiden bedömas utifrån relevans för specialiteten, omfattning, etik, praktisk genomförbarhet etc. Den vetenskapliga handledaren ska vara specialistläkare, helst inom den egna specialiteten, och bör ha egen forskningserfarenhet och tillräcklig vetenskaplig kompetens (vissa specialitetsföreningar har lagt krav på disputerad handledare). Den vetenskapliga handledaren kan vara samma person som den kliniska handledaren eller annan person inom eller utanför Region Gävleborg. I vissa fall kan även den vetenskapliga handledaren vara av annan yrkeskategori, om vederbörande

har forskningserfarenhet och tillräcklig vetenskaplig kompetens. Den vetenskapliga handledaren kan via centrala medel få en ersättning motsvarande 20 timmars arbete efter avslutad handledning, godkänd kurs och godkänt skriftligt individuellt arbete. CFUG arrangerar vid tillräckligt stort intresse en handledarutbildning med specifik relevans för delmål 19/a5. Vi rekommenderar att projektarbetet och kursen i grundläggande forskningsmetodik planeras in med god framförhållning i ST-utbildningen.

2. När projektidén är diskuterad och förankrad har ST-läkaren sin idéskiss klar och kan börja förbereda sig inför kursen i grundläggande forskningsmetodik. Idéskissen ska skickas in till CFUG innan kursstart. Idé- och projektutformningen leder under kursen fram till en projektplan, som sedan genomförs med en schemalagd planering. Sammanlagt bör man räkna med 10 veckor schemalagd tid över ca 9-12 månader. Denna tid inkluderar ca 2-3 veckor för kursen i grundläggande forskningsmetodik.
3. Forskningsmetodikkursen är uppdelad i två moment. Delkurs 1 uppfyller kurskravet i delmål 19/a5, är obligatorisk för de allra flesta specialiteter enligt SOSFS 2008:17 och för samtliga enligt SOSFS 2015:8, och består av 5 kursdagar (heltid). Förutom dessa obligatoriska kursdagar tillkommer kursförberedelser och eget arbete under kursen motsvarande ca 5-10 arbetsdagar. Man bör alltså räkna med totalt ca 10-15 schemalagda arbetsdagar för delkurs 1. Delkurs 2, vilket är en frivillig fördjupning i forskningsmetodik, består av självständiga litteraturstudier med en avslutande tentamen. Efter godkänd delkurs 1 erhålls 3,5 högskolepoäng, kursintyg från CFUG samt intyg om genomgången kurs att insända till Socialstyrelsen. Efter tentamen och godkänd delkurs 2 erhålls 4 högskolepoäng. Delkurs 1 och 2 ges som en uppdragsutbildning från Medicinska fakulteten, Uppsala universitet och ger således 7,5 högskolepoäng i medicinsk vetenskap sammantaget. Kursen erbjuds samtliga ST-läkare i Region Gävleborg, men är även öppen för andra yrkeskategorier med avslutad grundutbildning från högskoleutbildning inom vårdområdet. På kursen inhämtas kunskap och återkoppling ges så att den preliminära projektidén utvecklas, och målet vid kursens slut är en projektplan (PM) färdig att genomföra. Projektplanen ligger således till grund för själva projektarbetet i delmål 19/a5 som avslutas med ett skriftligt individuellt arbete. För mer information om kursen var god se CFUG:s hemsida <http://www.regiongavleborg.se/A-O/cfug/Utbildningar-och-seminarier/Forskningsmetodik/>
4. Efter att kursen är genomförd och godkänd påbörjar ST-läkaren sitt projektarbete med stöd av den vetenskapliga handledaren och v.b. den kliniska handledaren. Kompletterande metodstöd kan vid behov erhållas av CFUG. Denna fas innefattar sådant som datainsamling, analys av data och författande av skriftligt individuellt arbete. Nödvändiga tillstånd inhämtas och vid behov av etisk ansökan insändes sådan till etikprövningsnämnd.
5. Projektarbetet resulterar i ett skriftligt individuellt arbete. För omfattning, utformning etc. på detta arbete hänvisas till riktlinjer inom respektive specialitet. CFUG kan ge allmänna råd.
6. Det är handledaren som intygar att det skriftliga arbetet är godkänt och att därmed kompetenskraven är uppfyllda, men CFUG kan vid behov kvalitetsgranska det skriftliga individuella arbetet om önskemål finns av en ”second opinion”.

7. Intyg om godkänd kurs (utfärdat av CFUG) och intyg om godkänt skriftligt individuellt arbete (utfärdat av handledaren) insändes av ST-läkaren till Socialstyrelsen i samband med ansökan om specialistkompetens.
8. Resultaten från ST-projektarbetet sprids på lämpligt sätt inom Region Gävleborg.

2012-04-26/Reviderad 2017-02-10

Dag Rissén
Forskningshandledare

Maria Palm
Övergripande studierektor